

Золотий гомін

Павло Тичина

Над Києвом — золотий гомін,
І голуби, і сонце!
Внизу —
Дніпро торкає струни...

Предки.
Предки встали з могил;
Пішли по місту.
Предки жертви сонцю приносять —
І того золотий гомін.
Ах той гомін!..
За ним по чути, що друг твій каже,
Від нього грози, пролітаючи над містом, плачуть, —
Бо їх не помічають.

Гомін золотий!
Уночі,
Як Чумацький Шлях срібlistу куряву простеле,
Розчини вікно, послухай:
Слухай:
Деся в небі плинуть ріки,
Потужні ріки дзвону Лаври і Софії!..
Човни золотії
Із сивої-сивої Давнини причалюють.
Човни золотії.

...З хрестом,
Опромінений,
Ласкою Божою в серце зраний
Виходить Андрій Первозванний.
Ступає на гори:
— Благословенні будьте, гори, і ти, ріко мутная!
І засміялись гори,
Зазеленіли...
І ріка мутная сповнилася сонця і блакиті —
Торкнула струни...

Уночі,
Як Чумацький Шлях срібlistу куряву простеле,
Вийди на Дніпро!
...Над Сивоусим небесними ланами Бог проходить,
Бог засіває.
Падають
Зерна
Кришталевої музики.
З глибин Вічності падають зерна
В душу.
І там, у храмі душі,
Над яким у недсяжній високості в'ються
голуби-молитви,
Там,
У повнозвучнім храмі акордами розцвітають,
Натхненними, як очі предків!

Він був мов жрець, сп'янілий від молитви, —
Наш Київ, —

Який моливсь за всю Україну —
Прекрасний Київ.

— буря!
Стихійно очі він розкрив —
І всі сміються, як вино...

— блиск!
— жах!

Розвивши ясні короги
(І всі сміються як вино),
Вогнем схопився Київ
У творчій високості!

— здрастуй! здрастуй! — сиплеться з очей.
Тисячі очей...
Раптом тиша: хтось говорить.
— слава! — з тисячі грудей.
І над всім цим в сяйві сонця голуби.
— слава! — з тисячі грудей.

Голуби.

То Україну
За всі роки неслави благословляв хрестом
Опромінений,
Ласкою Божою и серце зранений
Андрій Первозванний.
І засміялись гори,
Зазеленіли...

Але ж два чорних гроба.
Один світлий.
І навкруг
Каліки.
Повзають, гугнявять, руки простягають
(О, які скорчені пальці!) —
Дайте їм, дайте!
Їсти їм дайте — хай звіря в собі не плекають,
— дайте.
Повзають, гугнявять, сонце проклинають,
Сонце і Христа!

Проходять:
бідні, багаті, горді, молоді, закохані в хмари
й музику —
Проходять:

Чорний птах — у нього очі-пазурі! —
Чорний птах із гнилих закутків душі,
Із поля бою прилетів.
Кряче.
У золотому гомоні над Києвом,
Над всією Вкраїною —
Кряче.
О, бездушний пташе!

Чи це по ти розп'яття душі людської
Століття довбав?
Століття довбав?
Століття.
Чи не ти виймав живим очі,

Із серця віру?
Із серця віру.
Чого ж тобі тепер треба
В години радості і сміху?
Чого ж тобі треба тепер, о бездушний пташе? —
Говори!

Чорнокрилля на голуби й сонце —
Чорнокрилля,

— Брате мій, пам'ятаєш дні весни на світанню волі?
З тобою обнявшись ходили ми по братніх стежках,
Славили сонце!
А у всіх тоді (навіть у травники) сміялись сльози...
— Не пам'ятаю. Одійди.
— Любий мій, чом ти не смієшся, чом не радієш?
Це ж я, твій брат, до тебе по-рідному промовляю, —
Невже ж ти по впізнав?
— Відступись! Уб'ю!

Чорний птах,
Чорний птах кричав.
І навкруг
Каліки.
В години радості і сміху
Хто їх поставив па коліна?
Хто простягнуть сказав їм руку,
Який безумний бог — в години радості і сміху?

Предки з жахом одвернулись.

— виростем! — сказали тополі.
— бризнем піснями! — сказали квіти.
— розіллємось! — сказав Дніпро.
Тополі, квіти і Дніпро.

Дзвенить, дзвенить, дзвонить
І б'ється на шматки...
— Чи то не золоті джерела скресають під землею?
Леліє, віє, ласкавіє,
Тремтить, неначе сон...

— Чи то не самоцвіти ростуть в глибинах гір?

— виростем! — сказали.

— розіллємось! — Дніпро.

Зоряного ранку припади вухом до землі —
...ідуть.

То десь із сел і хуторців ідуть до Києва —
Шляхами, стежками, обніжками.

І б'ються в їх серця у такт

— ідуть! ідуть! —

Дзвонять немов сонця у такт

— ідуть! ідуть! —

Там над шляхами, стежками, обніжками.

Ідуть!

І всі сміються як вино:

І всі співають як вино:

Я — дужий народ,

Я молодий!

Вслухався я в твій гомін золотий —

І от почув.

Дивись я в твої очі —

І от побачив.

Гори каміння, що на груди мої навалили,

Я так легенько скинув —

Мов пух...

Я — негасимий Огонь Прекрасний,

Одвічний Дух.

Вітай же нас ти з сонцем, голубами.

Я дужий народ! — з сонцем, голубами.

Вітай нас рідними піснями!

Я — молодий!

Молодий!

1917